

[Arnth Jensen.]

billighed skal ske fyldest, bør tage, som man siger, endnu et bitte nøk. Det er både berettiget og påkrævet.

Jeg kan også tiltræde de foreslåede forhøjelser med hensyn til lokaler, som mere er tænkt til afbenyttelse for ungdommen — jeg tænker her på biblioteker, læsestuer, forsamlingsstue o. s. v. Jeg vil dog tro, at der måske var en anden vej at gå her. Jeg mener ganske vist også, det er det ideelle, at sådanne lokaler bygges sammen med skolen, men vi må se på, hvorledes de praktiske forhold er ude i kommunerne, og dér er forholdet det, at langt de fleste steder har man forsamlingshuse, som nu engang er blevet samlingsstedet både for de unge og de ældre, og mange af disse steder vil man egentlig helst bevare denne ordening. Jeg tror, der mangler en indsats her også fra statens side til gavn for vor ungdom.

Ved lovens behandling i 1946 fremførte mit partis ordfører, det ærede medlem hr. Hans Pinstrup, netop denne tanke, og den daværende undervisningsminister udtalte, at efter hans formening kunne der gives tilskud også til forsamlingshuse, men han føjede til: hvis de opfylder lovens formål. Jeg mener, at dette svar var noget svævende, for hvad er lovens formål? Det er et meget vidtstrakt begreb på dette område; jeg tror ikke, det er helt klarlagt for andet end forsamlingshuses brug som gymnastiksale, og de krav, der dér er opstillet, er af en sådan karakter, at det er meget få steder, man virkelig har indladt sig på at bruge forsamlingshuse til dette formål. Skal vi derfor have noget ud af det, tror jeg, at der må større klarhed til. Måske kan spørgsmålet kun løses ved en selvstændig lov, som måske skal fremsættes ikke af undervisningsministeren, men af arbejds- og boligministeren. Jeg ved ikke, om vi kan få klaret dette i udvalget, men jeg ved i hvert fald, at vore forsamlingshuse landet over i høj grad trænger til at føres a jour.

Vil man have, at ungdommen skal opføre sig smukt og godt ved deres sammenkomster, må man begynde med at give dem gode rammer for deres foreningsliv. Jeg er overbevist om, at den ungdom, som bydes lyse, rene og venlige lokaler, uvilkårligt vil indrette sin opførsel derefter. Er det gamle, uhyggelige, ramponerede lokaler, er der stor fare for, at det ungdomsliv, der skal leves i dem, kommer til at ligne dem. Er det derimod det modsatte, så højner det i sig selv tonen og i det hele taget det liv, der skal leves indenfor disse mure. Det er

nu engang sådan, at man spytter ikke på gulvet, hvis der ligger et Brysselertæppe, og sådan har det også stor betydning for vor ungdoms færden, hvordan lokalerne er indrettet.

Jeg har fremført disse bemærkninger, fordi denne sag ligger mig meget stærkt på sinde, og fordi jeg mener, at spørgsmålet om forholdene for vor ungdom ligger meget nær spørgsmålet om vor folkeskole. Kan der findes en vej til gennem en virkelig hjælp fra staten at animere befolkningen til alvorligt at tage spørgsmålet om vore forsamlingshuse op, tror jeg, at både unge og ældre vil finde, at de udgifter, der i så henseende skal udredes, vil vise sig at være rentebærende på mange områder.

Endelig tror jeg også, at vi burde se på, om de regler, der gælder for tilskud til friskolernes byggeforetagender, for at de kan opfylde lovens krav, er passende nu i forhold til de forhøjelser, som her finder sted for den offentlige skoles vedkommende. Er det ikke tilfældet, mener jeg at kunne gå ud fra, at vi allesammen vil være rede til at få rettet disse forhold.

Efter at jeg nu har udtalt mig om min stilling til første del af lovforslaget, ønsker jeg at fremsætte et par yderligere bemærkninger. Om de tidsbegrænsninger, der er foreslået, har jeg ikke stort at sige; det er muligt, at 1953 burde ændres til 1955. Men jeg har mere lyst til at gøre et par mere principielle bemærkninger angående loven i dens helhed.

Det er jo det ærede medlem hr. Hauberg bekendt, at vi i 1937 stemte imod loven ud fra den betragtning, at som loven var affattet, mente vi ikke, den blev det, som vi ønskede, nemlig et tilbud til befolkningen, men at den mere blev et påbud. Vi ønskede, at den udvidelse af fagkredsen, som nu blev et påbud, skulle være givet som et tilbud — og således, at såfremt der i de hjemlige kredse stod et virkeligt ønske bag ved udvidelsen, så ville staten stå bag ved sit tilbud ved at yde endogså ret betydelige tilskud til sagens gennemførelse.

Hvis man nu i dag, 13 år efter lovens gennemførelse, spørger, om loven af befolkningen er opfattet som et tilbud eller et påbud, så vil der vel komme forskellige svar; men når man ser, at af landets 1302 landkommuner er der kun 227, som hidtil helt har opfyldt lovens krav, så kan man i hvert fald, selvom krigstiden og dyrtiden selvfølgelig må tages i betragtning, ikke deraf udlede, at der har været nogen særlig overstrømmende iver tilstede efter at modtage denne lov. Jeg vil derfor mene, og jeg kan